

Y^ö
1302

Q. K. 125, 26.

Ye
1302

ELEGIA
DE STELLA PRODIGIOSA, QUÆ INTERDUM
COELO SERENO APPARUIT VI.
naria in Duringia 28. Martij, anno 1566.
Cui adiunctum est.

EPITAPHIUM
ILLVSTRISSIMI PRIN-
CIPIS VVOLFGANGI
Anbaldini &c.

Autore
M. FRIDERICO VVIDE-
BRANDO.

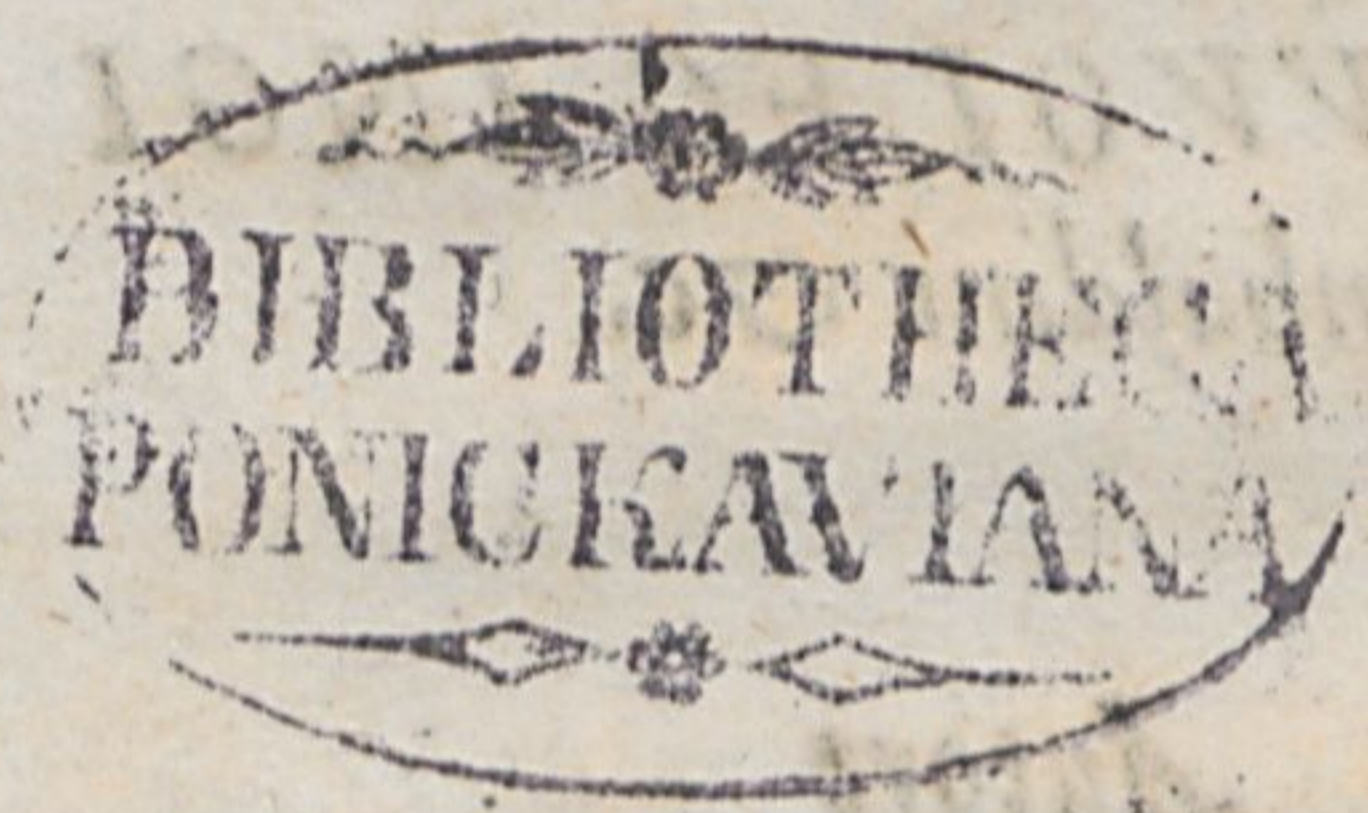
WITEBERGÆ
EXCVDEBAT LAVREN-
tius Schwenck.

1566.

4. N. 122. 20.

DE STELLA PRODI
CLOZAR, QVA IN FERDIN
COEBO SEBASTIANO MONTANITVS
Cui aduersum est.

ERITAPHIVM
FELVSTISSIMI PRIN
CIPIS

FRIDERICVS VNI
VERSITATIS

WITTEBERG

EXCVDENT DANRE
in d. b. d. d.

1566

ILLVSTRISSIMIS PRIN-
CIPIBVS AC DOMINIS, DOMINO

ERNESTO & BERNHARDO Fratibus, Principibus in An-
halt, Comitibus Ascaniæ, & Dominis Bernburgi & Ser-
uestæ, Dominis suis clementissimis.

Stirpis Anbaldinæ duo fulcra nouissima fratres,
Ascanis antiqua posteritate sati.

Signa propinquantem patriæ minitantia cladem
Omnibus aspicerem cum manifesta locis:

Fama Ducis pariter *V*Wolfgangi nuncia mortem
Omne pœnarum plena minace tulit.

Ingemui, signumq; recens en aspice, dixi,
Quod monet à foribus non procul esse malum.

Grande bonus Princeps & inenarrabile donum,
Triste, bonus princeps cum cadit, omen habet.

Ergò recrudescunt quæ vestra prioribus annis
Morte tot Heroum est vulnera passa domus.

Quando patrem, patruosq; duos fratremq; propinquis
Funeribus nimium mors properata tulit.

Hæc ita dum mæstus Soraborum fata dolebam,
Sollicita reputans mente futura mala:

Fortè nouus cæli sub eodem tempore terror
Incidit eiusdem congrua caussa metus.

Stella diurna poli, qualis sub funere Caij
Cæsaris in medio fulsit aperta die.

Hic ubi Tyrigetum stagnantes sanguine fossas
Attonitis quondam viderat Ilmus aquis.

Cum gladios alibi sub iisdem penè diebus
Misnia vidisset sæpè vibrare polum.
Hæc cum visa palàm memori dignissima uersu
A patria deceat posteritate legi:
Scripta pijs numeris pietati consecro vestræ,
Temporis & patrij pro ratione status.
Nam quia pars olim vestræ ditionis & hospes,
Nomine quo vobis debeo multa, fui.
Cum Seruista pio Ciuem complexa fauore
Hospita tres annos officiosa tulit.
Hæc documenta simul grati dare pectoris absens
Hanc volui istius temporis esse notam.
Vt, qua parte queam, vestri testatus amorem,
Nunc quanti faciam nomina vestra, probem.
Et quia sceptræ semel patriæ totius adepti
Ascaniam regitis non sine laude domum:
Gratuler vt vobis fortunæ munera tantæ,
Vtq; Dei nutu sint diuturna, precer.
Ille det, vt quantus pietate Georgius, armis
VWolfgangus, pacis spe Ioachimus erat.
Tam pietas vobis, tam sit Respublica curæ,
Vnde reportetis Marte togaq; decus.

Vestræ Celsitud.

addictiſſ.

Fridericus Wvidebrano
dus Professor in Acade
mia lenensi.

ELEGIA
DE STELLA PRODIGIO-
SA, QUÆ INTERDIU SVDO COE-
lo conspecta est Vinarie in Duringia.

Q Vinta Calendarum mensis lucebat Aprilis
Quarta sed à Martis mense relicta, dies.
Cum noua prodigij species feralis ad Ilmum,
Mæsta per Oenagoræ mœnia, visa fuit.
Tendere decliui Sol vertice ceperat vmbra,
Horaq̄ iam dederat prima peracta sonum.
Ecce die medio clara sine nubibus æthra,
Sydera cum Solis fulgure tecta latent:
Stella minax subita cum luce refulsit ad Arcton,
Astra sub obscura qualia nocte micant.
Vicinamq̄ notans Eöo cardine Lunam
Eius in aspectum est spargere visa iubar.
Quando nouum primo lumen quadrante resumens
Lugubre promebat dimidiata caput.
Cornuaq̄ auertens auerso lurida Phoebos
Visa noua sensim crescere luce fuit.
Substitit ad cœnam quatuor sic stella per horas,
In tenebras donec conderet acta facem:
Et caput Hesperias Phœbo mergente sub vndas,
Erraret vacuo Cynthia sola polo.

A 3

Quid

Quid natura parat tantis præpostera monstris,
 Ordinis & toties immemor ordo sui?
 An quia stertentes in aperto lumine Verbi
 Conniuere (malum) lumina cæca iuuat?
 An quia Iustitiæ fulgentem cernere Solem
 Et monstrata diu tela cauere piget:
 Insolita specie quòd oporteat in super astra
 Orta die medio lucis obire vicem.
 Et veluti muto præconum munere functa,
 Quæ maneat mundum pœna futura, loqui?
 Si quid adhuc homines humani in carne gerentes
 Admoniti mentes ad meliora vocent.
 Si quis in amplexum stringenti fulmen ad ictum
 Ire Deo supplex, dum queat ire, velit.
 Ardua res agitur, quoties sub Sole diurno
 Stella, modo quali prodiit ista, micat.
 Ante quidem cineres combusti Martyris Hussi
 Astra tenebrosus promisit aperta dies.
 Vt pauide denso volucres ex aère lapsæ
 Præcipites cælo deicerentur humi.
 Causa sed in promptu, cur tecto corpore Solis
 Inde minus lumen conspiceretur, erat.
 Quòd flagrat accensum sub funere sydus Iuli,
 Causa dari, fiat qua ratione, nequit.
 Sensit at euentum crudelis cæde suorum
 Cæsaris Augusti Roma subacta iugo,

Cum

Cum notat insolito surgentem tempore stellam
Ante fores Christum iudicat esse Magus.
Difficile est tantis censuram affingere signis,
Ferre tamen rebus non aliena, pium.
Forsitan hæc reditum denunciat altera Christi,
Præuia nascenti ceu prior illa fuit.
Nunciet hoc utinam, quòd meta peracta malorum
Et propè nunc instet iudicis hora Dei.
Denotat ista quidem, sed longè tristius omen,
Iure quod attentam mente notetur, habet.
Atq; utinam sensum non tam res ipsa loquatur,
Quàm liquidis signant rem simulachra typis.
Dimidiam referunt insignia Turcica Lunam,
Culta quòd antiquis gentibus illa fuit.
Hanc notat Europæ minitantem stella sub Arcto,
Protinus Eois appropere plagis.
Sumentemq; nouis progressibus incrementa
Tollere paulatim plenius orbe caput.
Abdita lux donec dispareat integra verbi,
Et tenebris claudat vespera sera diem.
Ergò ferox iterum Scythicis Solimannus ab oris,
Ille potens Christi nominis hostis, adest.
Mole recens summa bellum crudele retexens
Qualibus haud vsus viribus antè fuit.
Millia quem peditum decies centena sequuntur,
Tartaricoq; frequens milite stipat eques.

Sternitur

Sternitur innumeris miratus classibus Ister,
Machina Turcarum quid sibi tanta velit.
Sternitur, & tanto consternitur agmine tellus,
Cuius ad incessum regna, Ducesq; tremunt.
Quacunq; ingreditur strictis exercitus armis,
Cuncta rapax proni fluminis instar agit.
Hæc est illa minax blasphemus bestia cornu,
Fulminat in Sanctos quo truculenta Dei.
Quæ quanto reliquis animalibus altior exit,
Tam rabie frendens asperiore furit.
Omnia comminuens rabido insatiabilis ore,
Terribiliq; terens obuia quæq; pede.
Crimina quippe vomens in nomen atrociam Christi
Non ipsi dubitat bella mouere Deo.
Ebria quæ toties in storum sanguine, nunquam
Humana saturat cæde cruenta sitim.
Cuius auaritiæ spaciosus deficit orbis,
Terra nec Imperij sufficit vna satis.
Dum cumulat regnis tot regna, tot vrbius vrbes
Nescia regnandi ferre libido modum.
Magnus Alexandri terrarum terror in orbe,
Magnus item terris terror lulus erat.
Quod veluti celeres missæ per inane sagittæ
Omnia sternebant impete prona suo.
Iura sed hi belli victores salua colebant,
Et veniæ victis spes rata semper erat.

Ferret

Ferret vt in pœnis discrimen sexus & ætas,
Sanaq; Iustitiæ cederet ira locum.
Ne bellum imbelli vel inermibus arma nocerent,
Pace sed imposita poneret illa furor.
Instaurata nouas donec Respublica leges
Et certum caperent regna quieta statum.
Hei mihi non tales hodie pugnamus in hostes,
Sperari victis vt queat vlla salus.
Fatale ætatis postremæ Turca flagellum
Cuncta latrocinijs, nil ratione gerit.
Qui semel immani Furiarum concitus æstro
Omnibus exitium, cum parat arma, parat.
Atq; profana sacra confundens, sacra profanis,
Omnia flagitijs barbarieq; replet.
Et quæ multa dolent ipsa magis aspera morte,
In misera cogit cernere prole patres.
Quam nisi suffixam palis exponat in agro,
Siue minutatim dissecet ense latro:
Corporis ob speciem turpes mercator ad vsus,
Ad cumulandarum lucra re seruat opum.
Auulsamq; Deo pro relligione parentum
Impia Magmedo vota dicare docet.
Quin patriam contra puerilibus imbuit armis,
Quæ quondam in proprium stringat adulta genus.
Cum captiua Sion olim Babylonis ad vndas
A Solymis exul cederet acta sacris:

B

Vno

*Vna tamen misera concessa lenatio luctus,
Vt dolor abductis mitior esset, erat.
Exilij Comites caros habuisse propinquos
Cognatasq; pari sede videre domos.
Cum medios inter priuata parentibus hostes
Libera doctrinae copia semper erat.
Vt pius alloquijs vsus praesentis amici
Vt lacrymis curas saepe leuaret amor.
Turca sed agnatos longinquis distrahit oris,
Vt coeant nunquam, quos rapit ille semel.
Mutua sic queritur diuortia coniugis vxor,
Natorum queritur vincula capta parens.
Vita quibus grauior dilectis orba propinquis,
Quam pariter caesos protinus ense mori.
Et quae lingua satis rabiem memorauerit hostis
Furta, minas, fraudes, scommata, supra, neces?
Graecia testatur, testatur id Africa tellus,
Exemplis Asiae vix domus vlla caret.
Quae celebres olim florebant legibus vrbes,
Et sedem studijs hospitiumq; dabant.
Nunc scelerum latebrae, nunc sunt stabula alta latronum,
Vnde procul pietas exulat atq; fides.
Has pater Hiltenius clades, haec fata minatus
Praedixit dudum Teutona terra tibi.
Secula complevit cum sex millesimus annus,
Ex quo nempe Deus tempore homo est natus.*

Terra

Terra quòd Italia iam tum Germanaq; regna
Imperij Turcam sint habitura caput.
Qui si vera prius, ceu dixit plurima Vates,
Censuramq; simul temporis huius agis:
Iam iam principium tantæ proflare ruinæ
In promptu caussas, cur verearis habes.
Scire cupis, hominum circumspice mores,
Atq; status rerum qui sit in orbe, nota.
Ille quidem tristis nimium, plenusq; laborum,
Summa mali species cui prope nulla deest.
Quem pia mens sana secum ratione reuolvens,
Ingemit, & lacrymis parcere mœsta nequit.
Nam quæ religio, quæ mundum cura sacrorum,
Seruiat vt Christo non simulata, manet?
Sedis Apostolicæ titulo dum vasta superbit
Nominis infelix æmula Roma Petri:
Longius à verbo digressa tuetur abusus,
Grataq; vult magicis ritibus esse Deo.
Interea ferro flammisq; in proxima sæuit
Templa, caput Christum non venerata Papam.
Quin sibi victrices ad Turcica derogat arma,
Sanguine ni nostro lauerit ante, manus.
Altera pars odijs ciuilibus æstuat intus,
Sub specie zeli quodlibet ausa scelus.
Pabula cui rixæ, cui sunt obsonia lites,
Cui ne quidem salua pax pietate placet.

B 2

Cui

Cui tantum volupe est lingua mordere, sibiq;
Detecta alterius quærere labe decus.
Externis risum socijsq; facessere fletum,
Cœcutire domi, cuncta videre foris.
Talia dum cernit doctorum scandala mundus,
Vertitur ex misera religione iocus.
Guttore quam pleno ventosus Hypocrita ructans
Crimina sub Christi nomine cuncta tegit.
Et crepidas ultra ceusuram sutor adeptus
Intus opus fabricæ negligit ipse suæ.
Efferata sic quiduis impunè licentia tentat,
Contentis pariter legibus atq; Deo.
Seu gressus Regum aut populi vestigia lustres,
Ordinis errantes sunt utriusq; via.
Plectere qui debent, committunt crimina primi,
Aut conuiuendo dissimulata probant.
Iuraq; pro libito figunt & fixa refigunt,
Qui sibi, quæ libeant, cuncta licere putant.
Hinc lacrymis plenas vulgi sine fine querelas
Pauperis in Dominos argulus omnis habet.
Votaq; cum Diris cœli penetrantia nubes,
Subdita plebs nimio pondere pressa gemit.
Nec tamen ad fontem tantorum cæca malorum
Respiciens, causas tollere prima studet.
Sed mala priuatis cumulans quoq; publica pœnis,
Pertexit reprobis moribus omne scelus.

Spurca

Spurca libidinibus, temeraria, prodiga luxu,
Inuida, plena dolis, omnis auara lucri.
Nulla fides socijs, dilectio nulla propinquis,
Quisq; premens alios proximus ipse sibi est.
Quid moror in patribus? quæ disciplina Iuuentæ est?
Quò ruit in cunctos, proh dolor, illa dies?
Nam velut elisa cum calce repagula frangit,
Excutit ant collo frena rebellis equus.
Cæcus & indomitus per aperta, per inuia raptus
Rura per & Valles, per iuga celsa ruit.
Donec in exitium, nullo remorante, furenter
E scopulo tandem præcipitatus eat:
Sic furit effrenis legum pertæsa iuuentus,
Atq; iugi impatiens omne recusat onus.
Sublimesq; gerens elato vertice cristas,
Cuncta ferè pedibus iura minasq; terit.
Cæca licet, semper tamen aspera recta monenti,
Arbitrio cupiens esse relicta suo.
Cui pudor ingenuus pudor est, reuerentia probrum,
Perfrictaq; semel fronte, pudere pudet.
Sic vaga delitijs sic diffluit ebria luxu
In primoq; statim fracta vigore perit.
Ergò nihil miseris, nisi quod miserabile, restat
Ergò status omnis spes melioris abit.
Scilicet ad pœnas mundi maturuit ætas,
Et nihil excidio est certius ante fores.

B 3

Quòd

Quòd si præsidij quid fortè locamus in armis,
Ceu reprimi nostro robore Turca queat:
Hei mihi, quam virtus nunc languida prorsus eorum est,
Quorum militia nomine fama viget?
Germani fuimus, patriæ stetit inchyta gentis
Quæ stetit antiquis gloria, lapsa iacet.
Quid blasphema tonans rabidus conuicia miles,
Quod fortuna, Deus quod benè vertat, agat?
Qui quos iussus erat defendere, deuorat armis,
Hospes & in socios sæuior hoste furit.
Si quis adhuc veteri superest è sanguine paucis
Masculus & belli promptus ad arma vigor:
Hunc malè deformat vel labes reprobamorum
Quæ ledens alios exitiosa sibi est:
Aut malè confertur bellis civilibus intus,
Spontè nocens proprijs viribus ipse sibi.
Mutua Germanos sic dum laniena fatigat,
Nullaq; stat socio fœdere sancta fides:
Sed quæ ferre foris coniuncta decebat in hostem,
In sua connertunt viscera tela Duces:
Concidit ægra suis Germania viribus vltro,
Pestis & interitus maxima caussa sibi.
Restat, vt exesam carie penitusq; labantem
Eruat impulso pondere Turca domum.
Spretaq; iam toties euentu signa probata
Cælestes doceant robur habere minas.

Ni

Ni meritas reprimat deuota precatio pœnas
Inq̄, salutarem vita reducta viam.
Hisce triumphamus, solis his vincimus armis,
Fallitur, humanam quisquis adorat opem.
Christe, supra cœlos qui sceptrâ thronumq̄ locasti,
Regnaq̄ rex regum sub pede cuncta tenes.
Vt quæ parta tibi precioso sanguine, victor
Sustentata manu membra potente regas.
Surge tuam vindex iustissimus assere causam,
In tua blasphemum numina perde gregem.
Ac patria clemens nostri bonitate misertus
Vulnera distracti corporis agra foue.
Et quia fata nimis cumulamus atrocia, pœnam,
Si qua manet stricto iure ferenda, leua.
Ne rabies intrans Germanas Turcica terras
Barbarie vastet templa, theatra, scholas.
Sit tibi posteritas sit curæ innoxia pubes,
Gloria sit curæ nominis alta tui.
Ne Sodomæ facti similes lustrisq̄ Gomorræ
Opprobrij simus fabula plena Getis.
Semen at in patria sanctum regione superstes
Nominis in laudes seruiat omne tui.

EPITA

214e 1302

EPITAPHIVM

ILLVSTRISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI, DOMINI VVOLF-
GANGI PRINCIPIS ANHALDINI, COMI-
tis Ascaniæ, ac Domini Bernburgi
& Seruestæ.

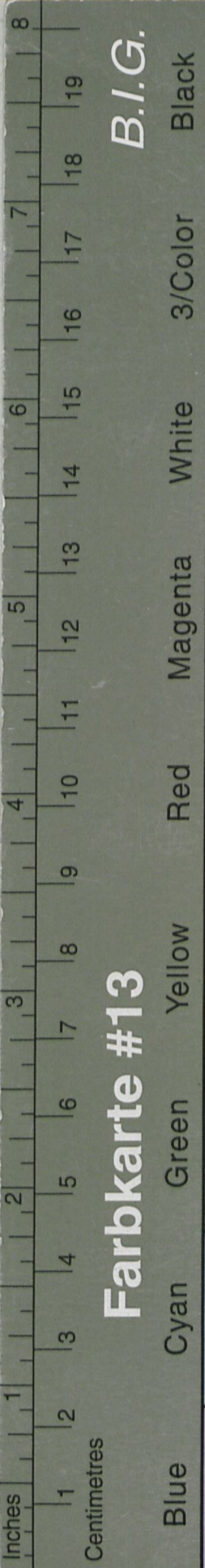
x 176286

CLarus Anhaltina VVolfgangus origine Princeps,
Ascaniæ fulcrum præsidiumq; domus.
Hac rumulatus humo post fata suprema quiescens,
In terram pulvis, prodijt unde, redit.
Cui sincera fuit pietas ante omnia curæ,
Inq; Ministerium non simulatus amor.
Iustitiam constans & pace colebat & armis,
Consilio promptus non minus atq; manu.
Ut sine respectu leges & iura secutus
Cuiq; suo prudens cederet æqua loco.
Supplicibus mitis, contraq; immitibus asper,
Tardior ad pœnas, quàm benefacta tamen.
Munificum pectus testantur templa scholæq;
Et quæ pauperibus dona benigna dedit.
Lustra decem regni cum quattuor auxerat annis,
Sponte gubernandi depositurus onus.
Sceptra dedit fratris concessa nepotibus, ipse
Aetatis reliquum contulit omne Deo.
Triste leuans senium sanctarum indagine rerum,
Facta probans digna fruge secuta fidem.
Quinq; ferè decies ubi uitæ lustra peregit,
Finiit æterna fata quiete senex.
Tu Deus, Ascanio reliquos e stemmate fratres,
Ut faciant populis & tibi grata, rege,

FINIS.

B.I.G.

Farbkarte #13

Q. N. 125, 26.

Ye
1302

ELEGIA
DE STELLA PRODIGIOSA, QUÆ INTERDUM
COELO SERENO APPARUIT VI
naria in Durlingia 28. Martij, anno 1566.
Cui adiunctum est.

EPITAPHIUM
ILLVSTRISSIMI PRIN
CIPIS VVOLFANGI
Anbaldini &c.

Autore
M. FRIDERICO VVIDE
BRANDO.

WITEBERGÆ
EXCVDEBAT LAVREN
tius Schwenck.

1566.

